

Krajský úřad Ústeckého kraje

odbor legislativně-právní

Spisová značka: KUUK/017885/2024
Číslo jednací: KUUK/027164/2024
UID: kuukes9208861f
Počet listů/příloh: 3/0

Vyřizuje/linka: Mgr. Vojtěch Hašek/220

Datum: 13.02.2024

ROZHODNUTÍ

Krajský úřad Ústeckého kraje, odbor legislativně-právní, jako nadřízený správní orgán podle ustanovení § 16a odst. 4 a § 20 odst. 4 zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů (dále též „InfZ“), ve spojení s ustanovením § 178 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále též „s. ř. nebo „správní řád“) **rozhodl ve věci stížnosti** ze dne 18.12.2023, kterou podal pan **Štěpán Sahaj**, bytem Pettery č.p. 55, 431 51 Domašín, proti postupu obce Domašín, sídlem Louchov 20, 431 51 Domašín (dále jen „povinný subjekt“), při vyřizování žádosti o informace ze dne 01.12.2023, **takto**:

- I. **Podle ustanovení § 16a odst. 7 písm. b) InfZ výši úhrady snižuje z částky 520,- Kč na částku 0,- Kč.**
- II. **Řízení o stížnosti ze dne 18.12.2023 na postup obce Domašín se dle ustanovení § 16a odst. 7 písm. b) InfZ ve spojení s § 16 odst. 5 InfZ zastavuje.**
- III. **Podle § 16 odst. 5 věty druhé InfZ se obci Domašín přikazuje, aby žadateli poskytl v režimu InfZ požadované informace v neanonymizované podobě, a to zasláním do datové schránky (v případě technických potíží formou listinnou) ve lhůtě 15 dnů ode dne oznámení tohoto rozhodnutí.**

Nadřízený správní orgán obdržel dne 29.01.2024 stížnost spolu se spisovou složkou.

I.

Žadatel se na povinný subjekt Městský úřad Chabařovice (dále jen „povinný subjekt“) obrátil s žádostí ze dne 01.12.2023 podané dle InfZ.

Předmětem žádosti ze dne o informace je, cit:

„Žádám o zaslání všech faktur za období od 18.7.–30.11.2023. Informace požaduji jako zastupitel v neanonymizované verzi.“

II.

Následně dne 15.12.2023 zaslal povinný subjekt žadateli Výzvu k zaplacení správního poplatku ve výši 520,- Kč s odůvodněním, cit.:

„Je to již podruhé, co žádáte o předložení neanonymizovaných účetních dokladů. Zmíněné doklady byly vyhledány, seřazeny a připraveny k nahlédnutí u paní Petry Čekalové, která má tuto agendu obce na starosti. Vy jste se i přes opakované výzvy nedostavil a obec takovému marné žádosti stojí nemalé úsilí a finanční prostředky.“

Dosavadní vykonané vyhledávání podkladů nebylo doposud v menších případech fakturováno. Vzhledem k objemu Vámi požadovaných informací k fakturám stavebního rázu, které jste doposud i přes opakované výzvy nezhlédl, jsme nuceni tyto podklady fakturovat a zpoplatnit, dle schváleného ceníku.

Odpovědi obecní úřad Domašín vyhledal a připravil Vámi požadované informace, kterými došlo k rozsáhlému zatěžování obecního úřadu a tímto Vám sdělujeme:

Podle § 17 odst. 3 InfZ mohou povinné subjekty požadovat v souvislosti s poskytováním informací úhradu ve výši, která nesmí přesáhnout náklady spojené s pořízením kopií, opatřením technických nosičů dat a s odesláním informací žadateli. Zastupitelstvo obce Domašín schválilo dne 30.12.2020 usnesením č. 15/2020 dle § 5 odst. 1 písm. f) InfZ Sazebník úhrad nákladů za poskytování informací (tento sazebník je dostupný dálkovým přístupem na webových stránkách obce Domašín).

Obec Domašín vyhledala Vámi požadované informace a tímto Vám sděluje výši požadované úhrady, včetně jejího výpočtu, jelikož se jedná o rozsáhlé zatěžování obce a dle platného ceníku, když vyhledávání a zpracování požadovaných informací bude za každou započatou další hodinu účtováno 260,- Kč.

Obec Domašín Vám k tomuto dále sděluje, že první hodina vyhledávání poskytovaných informací nebyla započtena do výpočtu.

K žádosti:

1x hodina vyhledávání a tisk.....nepoplatněno
2 hod. anonymizace těchto dokumentů.....2x260,- ...520,-
Celková výše úhrady.....520,- Kč

Požadované informace Vám budou zaslány bezprostředně po zaplacení úhrady. Jestliže požadovanou úhradu ve lhůtě do 60 dnů ode dne doručení tohoto oznámení nezaplatíte, bude Vaše žádost dle § 17 odst. 5 InfZ odložena.“

III.

Žadatel dne 18.12.2023 podal stížnost proti výzvě k zaplacení správního poplatku vydané povinným subjektem.

Ve své stížnosti uvádí, cit.:

„Žádal jsem jako zastupitel.

Žádám o zaslání všech faktur za období od 18.7.–30.11.2023.

Informace požaduji jako zastupitel v neanonymizované verzi.

Tudíž se na mne nevztahuje Váš poplatek za anonymizaci. Žádost jsem zasílal datovou schránkou, takže jste povinen dle zákona odeslat odpověď také datovou schránkou.“

IV.

Dne 15.01.2024, pod č.j. KUUK/009066/2024, podal žadatel u nadřízeného správního orgánu podnět na vydání opatření proti nečinnosti obce Domašín. Žadatel uvedl, cit.: „Na podání mnou podané stížnosti obecní úřad Domašín v zákonné lhůtě sedmi dní nereagoval, zůstal nečinný, a proto se se svou stížností obracím přímo na dozorový úřad, tedy Krajský úřad Ústeckého kraje. Dále mé podezření na diskriminaci mé osoby souvisí s tím, že jsem jako člen zastupitelstva upozornil starostu, že neplní povinnost obce, neinformuje jako člena zastupitelstva o základních činnostech, ke kterým v obci Domašín dochází a ani na základě žádostí dle zákona 106/1999 Sb. ke kterým jsem byl nucen přistoupit nejsou mé požadavky plněny.“ a dále, cit.: „Výše uvedená diskriminace mé osoby může souviset i s tím, že se snažím jako řádný občan a současně zastupitel obce rozkrývat konkrétní nesrovnalosti a aktivity politiků obce ve vztahu k veřejným financím obce, ale i spolukandidátů starosty obce.“.

Obsahově stejný podnět zaslal žadatel i k Ministerstvu vnitra České republiky, které jeho podnět postoupilo dne 17.01.2024 Krajskému úřadu Ústeckého kraje, který označilo za věcně příslušný k vyřízení stížnosti podané dne 19.12.2023.

Nadřízený správní orgán učinil opatření proti nečinnosti a vyžádal si u povinného subjektu postoupení kompletního spisového materiálu ve věci projednávané stížnosti.

Povinný subjekt postoupil dne 29.01.2024 vyžádaný spisový materiál spolu s podanou stížností a požadovanými informacemi v neanonymizované podobě. Z podaného spisového materiálu je zřejmé, že povinný subjekt byl v kontaktu s žadatelem, přičemž mu dne 30.12.2023 sdělil, že se podanou stížností bude zabývat až po lhůtě stanovené § 16a odst. 5 InfZ, a to z důvodu čerpání dovolené.

Dále je součástí postoupeného spisového materiálu sdělení povinného subjektu ze dne 11.01.2024, kde žadateli sděluje následující, cit.: „Vámi požadované dokumenty budou z hlediska ochrany osobních údajů (GDPR) k dispozici v neanonymizovaném originálu k nahlédnutí u paní Petry Čekalové, vzhledem k obrovskému rozsahu Vámi požadovaných dokumentů a omezeným administrativním možnostem OÚ. Budte tak laskava přesný termín si telefonicky domluvte s paní Petrou Čekalovou (tel. č. 777 091 394).“.

V.

Nadřízený správní orgán předně dovedl svou věcnou příslušnost k rozhodnutí o podané stížnosti, a to s přihlédnutím k předmětu žádosti, resp. k povaze požadovaných informací. V této souvislosti je třeba konstatovat, že nadřízeným správním orgánem obce je krajský úřad.

Nadřízený správní orgán posoudil včasnost postoupení spisového materiálu povinným subjektem a uvádí, že nebylo předáno v zákonné lhůtě dle § 16a odst. 5 InfZ. Povinný subjekt tuto

nečinnost zhojil dne 29.01.2024, a to na základě výzvy nadřízeného správního orgánu (v rámci opatření proti nečinnosti).

VI.

Z hlediska rozsahu a výše požadované úhrady nadřízený správní orgán předně zjistil, že sazebník úhrad nákladů za poskytování informací obce Domašín pro letošní rok, je veřejně dostupný na portále obce:

[Povinné informace - Oficiální stránky obce Domašín \(obec-domasin.cz\)](http://obec-domasin.cz)

Nadřízený správní orgán se v rámci rozsahu stížnosti zabýval zákonností učiněné výzvy k úhradě vzhledem ke vztahu žadatele vůči povinnému subjektu, coby zastupitele. Dále se nadřízený správní orgán zabýval formou, jakou má být požadovaná informace poskytnuta.

Povinný subjekt měl předně (před zpoplatněním poskytnutí informace) přihlídnout k faktu, že žadatelem je člen zastupitelstva povinného subjektu. Na základě tohoto faktu se nadřízený správní orgán zabýval tím, zda se požadovaná informace týkala (měla svůj původ) v samostatné působnosti obce, resp. zda se jedná o informaci, která souvisí s výkonem funkce zastupitele. V případě, že by se jednalo o informaci spjatou s výkonem funkce zastupitele, pak by na něj nemělo být pohlíženo jako na „běžného“ žadatele, ale jako na žadatele, na kterého se nesmí aplikovat ta hmotněprávní ustanovení InfZ, která by mu šla k tíži, tj. § 7 až 11 InfZ a § 17 InfZ. Více viz Stanovisko ODK MV ČR č. 1/2016 (označení stanoviska: Právo člena zastupitelstva obce na informace).

Z hlediska požadovaných informací nadřízený správní orgán konstatuje, že se jedná o informace ze samostatné působnosti obce. Otázkou je, zda se požadované informace týkají rozhodovací funkce zastupitele, a to s odkazem na § 84 a 85 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení). Nadřízený správní orgán konstatuje, že na základě § 84 zákona o obcích, vymezující vyhrazené pravomoci zastupitelstva, lze odvozeně do této pravomoci zahrnout požadovanou informaci. Dle § 84 odst. 1 zákona o obcích, zastupitelstvo obce „rozhoduje ve věcech patřících do samostatné působnosti obce (§ 35 odst. 1)“. Dle § 35 odst. 1 zákona o obcích „do samostatné působnosti obce patří záležitosti, které jsou v zájmu obce a občanů obce, pokud nejsou zákonem svěřeny krajům nebo pokud nejde o přenesenou působnost orgánů obce nebo o působnost, která je zvláštním zákonem svěřena správním úřadům jako výkon státní správy, a dále záležitosti, které do samostatné působnosti obce svěřil zákon.“. Dále dle § 84 odst. 2 písm. b) zákona o obcích je zastupitelstvu vyhrazeno „schvalovat střednědobý výhled rozpočtu obce, rozpočet obce, závěrečný účet obce a účetní závěrku obce sestavenou k rozvahovému dni“.

Z výše uvedeného nadřízený správní orgán dovozuje, že požadované informace (účetní doklady obce), lze jednoznačně označit za spadající do samostatné působnosti povinného subjektu a odvozeně za spjaté s výkonem funkce zastupitele, coby člena vrcholného orgánu povinného subjektu, který schvaluje jeho rozpočet a může se podílet na kontrole jeho čerpání/hospodaření obce (což žadatel, viz jeho podnět na nečinnost ze dne 15.01.2024, zřejmě činit bude). Názor nadřízeného správního orgánu má oporu i v aktuální judikatuře, konkrétně v rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 20. 2. 2020, č. j. 10 A 44/2018 – 70, který přiznává členu zastupitelstva roli „společenského hlídacího psa“ již z podstaty jeho funkce, cit.: „Žalobkyně byla v době podání žádosti zastupitelkou žalované (ÚMČ Praha, pozn. zpracovatele), tj. v obecních volbách zvolenou zástupkyní veřejnosti pro správu věci veřejných v územním obvodu žalované. Žalobkyně proto měla s přihlédnutím k působnosti zastupitelstva (...) tím spíše **právo na informace týkající se fungování a hospodaření** žalované. (...) Již tento poznatek dle názoru soudu postačuje k závěru, že žalobkyně plní úkoly dozoru veřejnosti, respektive roli

tzv. *společenského hlídacího psa*.“ (srov. bod 43 rozsudku).¹ **Anonymizace v rozsahu osobních údajů je tak v projednávané věci v rozporu s InfZ a žadateli by požadované informace měly být poskytnuty bez omezení. Zpoplatnění poskytnutí z důvodu anonymizace (§ 17 InfZ, jenž je hmotněprávním ust., které jde žadateli k tíži) se tak vzhledem k výše uvedenému jeví jako nesouladné s InfZ.**

S výše uvedeným závěrem se nicméně povinný subjekt zřejmě již ztotožnil, a to skrze své sdělení k podané stížnosti ze dne 11.01.2024. Zde povinný subjekt opustil od zpoplatnění poskytnutí požadované informace a umožnil žadateli do originálů (neanonymizovaných) účetních dokladů nahlédnout (tj. poskytnutí informace dle § 4a odst. 2 písm. d) InfZ, tedy „*nahlédnutím do dokumentu obsahujícího požadovanou informaci*“).

Poskytnutí informace dle § 4a odst. 2 písm. d) InfZ se však neshodovalo s žadatelem uvedeným způsobem vyřízení žádosti, a to zasláním požadovaných informací do jeho datové schránky (nelze tak na postup povinného subjektu ze dne 11.01.2023 hledět, jako souladný s § 16a odst. 5, cit.: „*Povinný subjekt předloží stížnost spolu se spisovým materiálem nadřízenému orgánu do 7 dnů ode dne, kdy mu stížnost došla, pokud v této lhůtě stížnosti sám zcela nevyhoví tím, že poskytne požadovanou informaci nebo konečnou licenční nabídku sníží úhradu, nebo vydá rozhodnutí o odmítnutí žádosti.*“, přičemž v kontextu cit. ust., nelze hledět také na postup povinného subjektu ze dne 30.12.2023, jako souladný s InfZ, neboť tento postup vedl k faktické nečinnosti povinného subjektu).

Z uvedeného § 4a InfZ (konkrétně jeho odst. 1 a 2) plyne, že poskytnutí informace se primárně řídí způsobem, jakým byla podána žádost a zároveň jejím obsahem. K tomu více viz komentářová literatura k InfZ, cit.: „*[Kdo určuje způsob poskytnutí] Stejně jako v případě určení formy či jazyka informace (nebo metadat) je i u způsobu poskytnutí informace „první volba“ na samotném žadateli. Byť demonstrativní výčet uvádí v praxi nejtypičtější způsoby poskytnutí informací, není žadatel tímto výčtem limitován a může v žádosti požadovat i jiný způsob poskytnutí informace. Povinný subjekt je povinen určení způsobu poskytnutí informace respektovat, z čehož existuje pouze jediná výjimka, kterou je nemožnost poskytnutí informace žadatelem určeným způsobem (§ 4a odst. 3).*“.²

O nemožnosti poskytnutí informace žadatelem určeným způsobem pojednává, jak je již výše uvedeno, § 4a odst. 3 InfZ, který zní, cit.: „*Pokud způsob poskytnutí informace podle odstavce 2 není možný nebo by pro povinný subjekt představoval nepřiměřenou zátěž, vyhoví povinný subjekt žádosti tím, že poskytne informaci jiným způsobem umožňujícím její účinné využití žadatelem.*“. Pro aplikaci § 4a odst. 3 InfZ **je důležité, aby povinný subjekt posoudil** (a pro případné přezkumné řízení ze strany nadřízeného správního orgánu i **doložil**), **zda způsob poskytnutí požadované informace, jaký byl žadatelem zvolen, je za prvé možný a za druhé nepředstavující nepřiměřenou zátěž. K první podmínce** více viz komentářová literatura k InfZ, cit.: „*[Podmínka aplikace – nemožnost realizace] SvInf primárně ukládá povinnému subjektu akceptovat způsob poskytnutí informace, který je seznatelný z obsahu žádosti. Odchýlení je možné toliko za splnění podmínek komentovaného ustanovení. První možností odchýlení se od způsobu poskytnutí informace, vyplývající ze žádosti, je nemožnost realizace žadatelem zvoleného způsobu poskytnutí informace. Nemožnost je třeba vykládat restriktivním způsobem jako nemožnost technického charakteru. Zvolený způsob poskytnutí informace nebude tedy vůbec proveditelný. V aplikační praxi bude však volba jiného způsobu poskytnutí informace s odkazem na*

¹ Tento závěr lze využít v rámci prováděného platového testu (při podání žádosti o informace, týkající se mzdových nákladů na zaměstnance obce), jakožto splnění jednoho z bodů tohoto testu (prokazování naplnění zbývajících třech bodů však zůstává, i u žadatele vykonávajícího funkci zastupitele, v platnosti).

² FUREK, A., ROTHANZL, L., JIROVEC, T.: Zákon o svobodném přístupu k informacím. Komentář. 2016. Praha: C. H. Beck, s. 270 – 271.

nemožnost realizace způsobu žadatelem zvoleného spíše výjimečná, neboť drtivá většina způsobů poskytnutí informace, jež reálně přicházejí do úvahy, bude z technického hlediska možná.“;³ z hlediska **druhé podmínky**, cit.: „V daném případě tedy bude realizace způsobu poskytnutí informace vyplývajícího ze žádosti možná, ale jeho provedení bude, slovy čl. 5 odst. 2 směrnice 2003/98 ve znění směrnice 2013/37, **představovat nepřiměřené úsilí překračující rámec jednoduché operace**. Žadatel bude např. požadovat přístup do databáze zápisů z jednání výborů zastupitelstva obce od roku 2000, a to prostřednictvím internetu. Obec však tyto dokumenty nemá umístěny na svých internetových stránkách a nahrání takového množství dat na stránky obce by bylo náročné jak časově, tak by představovalo nepřiměřené zatížení serveru. V daném případě by bylo na místě hovořit o tom, že zvolený způsob poskytnutí informace je pro povinný subjekt nepřiměřeně zatěžující.“⁴

Povinný subjekt při vyřizování žádosti změnil formu poskytnutí informace (žadatel se rozhodl informaci prezenčně poskytnout v prostorách úřadovny), přičemž to bylo odůvodněno, cit.: „Vámi požadované dokumenty budou z hlediska ochrany osobních údajů (GDPR) k dispozici v neanonymizovaném originálu k nahlédnutí u paní Petry Čekalové, vzhledem k obrovskému rozsahu Vámi požadovaných dokumentů a omezeným administrativním možnostem OÚ.“. K tomu nadřízený správní orgán konstatuje, že součástí postoupeného spisového materiálu byly mj. požadované informace, a to v elektronické podobě (v otevřeném formátu pdf). Dle nadřízeného správního orgánu je tak odůvodnění změny formátu poskytnutí informace neopodstatněné, přičemž povinný subjekt může vyhovět žadatelovu požadavku na formát poskytnutí informace, tedy poskytnout informaci v elektronické podobě, a to zasláním do datové schránky žadatele.

Stížnostní námitka proti výši/oprávněnosti úhrady a postupu při vyřizování žádosti dle InfZ, se vzhledem k výše uvedenému jeví jako důvodná. Povinný subjekt tak poskytne požadované informace bezúplatně, a to elektronicky do datové schránky v neanonymizované podobě (v případě technických potíží zvolí jinou podobu distančního poskytnutí, a to listinnou).

Dle § 16a odst. 7 písm b) InfZ, cit.: „v případě, kdy dostupné informace o právním a skutkovém stavu nevyvolávají důvodné pochybnosti, postupuje obdobně podle § 16 odst. 5 věty druhé s tím, že povinnému subjektu přikáže požadovanou informaci žadateli poskytnout ve lhůtě, která nesmí být delší než 15 dnů ode dne zaplacení úhrady či odměny“. **Nadřízený správní orgán shledal jako možnou aplikaci institutu informačního příkazu ve smyslu § 16 odst. 5 InfZ, neboť z postoupeného spisového materiálu neplyne důvodná pochybnost o možném poskytnutí požadovaných informací v plném rozsahu.**

Nad rámec věci nadřízený správní orgán uvádí, že stanovení výše úhrady v rozhodnutí o stížnosti je pro povinný subjekt závazné v rovině veřejnoprávní. Povinný subjekt však není vázán jejím stanovením v rovině soukromoprávní, takže se může domáhat u civilního soudu přiznání původně stanovené částky proti žadateli.

Nadřízený správní orgán zároveň dodává, že jestliže **členovi zastupitelstva obce byly v souladu se zákonem poskytnuty určité informace (např. osobní údaje), které jinak nejsou volně šiřitelné či zveřejnitelné, odpovídá tento zastupitel**, nikoli obec, která mu dané informace poskytla v souladu se zákonem, **i za případné protiprávní nakládání s nimi**. Tato odpovědnost je přitom nejen majetková (občanskoprávní), ale potenciálně i správní či trestní.

Povinnost zveřejnit poskytnuté informace ve smyslu § 5 odst. 3 InfZ není dotčena (jedná se o hmotněprávní ust., které nejde žadateli k tíži). **Povinný subjekt nicméně při zveřejňování vyloučí**

³ FUREK, A., ROTHANZL, L., JIROVEC, T.: Zákon o svobodném přístupu k informacím. Komentář. 2016. Praha: C. H. Beck, s. 289 – 290.

⁴ Tamtéž, s. 290 - 291.

takové informace, na které by dopadla ochrana dle § 8a odst. 1 InfZ (tj. zveřejní anonymizovanou verzi).

Z výše uvedených důvodů nadřízený správní orgán rozhodl tak, jak je uvedeno ve výroku tohoto rozhodnutí.

POUČENÍ

Proti tomuto rozhodnutí není dle ustanovení § 16a odst. 9 InfZ přípustné odvolání.

Mgr. Vojtěch Hašek
samostatný referent
oddělení právní podpory
odbor legislativně-právní

Rozdělovník

Obec Domašín
Louchov 20
431 51 Domašín
ID DS: kmzb6y8

Štěpán Sahaj
Petlery 55
431 51 Domašín
ID DS: jx6v4nz